Matrix for Maltese ONL Baccalaureate – Generic Matrix

Task	Competence(s)	Weight in %	Learning Objectives The student is able to…	Ques. NO	Evaluation – marking	Weight in points
Part 1 **Reading Comprehension**	Reading	**20%**	read and understand texts concerned with contemporary problems in which writers adopt particular viewpoints. have acquired a wide range of vocabulary including that related to abstract concepts.		Marking scheme for answers.	**7**
	Analysis	**30%**			Marking scheme for model answers.	**9**
	Interpretation	**23%**			Marking scheme for model answers of main interpretations.	**6**
Grammar in context	Application	**27%**	have acquired a range of complex grammatical structures.		Marking scheme/rubric for answers.	**8**
Sub Part 1		**100%**				**30**
Part 2 **Understanding Literature**	Reading	**7%**	understand and analyse appropriate literary texts, including prose and poetry. have acquired insight into the culture of target language country/communities including the study of literary texts. have a acquired knowledge of different registers of language for diverse purposes.		Marking scheme for main points.	**3**
	Analysis	**8%**			Marking scheme for model answers.	**3**
	Interpretation	**10%**			Marking scheme with guidelines/rubric.	**4**
	Arguing	**25%**				**10**
	Critical Thinking	**25%**				**10**
	Linguistic Competence	**25%**				**10**

Sub Part 2		**100%**				**40**
Part 3 Written production	Writing according to genre.	**13%**	write clear accurate detailed texts, such as essays, reports,letters and blogs which express points of view or impressions on an appropriate range of topics of general interest. have acquired a wide range of vocabulary including that related to abstract concepts. have acquired a range of complex grammatical structures.		Marking scheme with rubrics based on the main competences for writing.	4
	Linguistic competence	**40%**				12
	Arguing	**27%**				8
	Critical thinking	**20%**				6
Sub Part 3		**100%**				**30**
TOTAL						**100**

EXCELLENT	VERY GOOD	GOOD	SATISFACTORY	SUFFICIENT	WEAK	VERY WEAK
100-90	89-80	79-70	69-60	59-50	49-21	20-0

Matrix for Maltese ONL Baccalaureate – Paper-specific Matrix

Task	Competence(s)	Weight in %	Learning Objectives The student is able to…	Ques. NO	Evaluation – marking	Weight in points
Part 1 Reading Comprehension	Reading	**20%**	read and understand texts concerened with contemporary problems in which writers adopt particular viewpoints. have acquired a wide range of vocabulary including that related to abstract concepts.	Section 1 Questions 1-2-6	Marking scheme for answers.	**7**
	Analysis	**30%**		Section 1 Questions 3-4-5	Marking scheme for model answers.	**9**
	Interpretation	**23%**		Section 1 Question 7	Marking scheme for model answers of main interpretations.	**6**
Grammar in context	Application	**27%**	have acquired a range of complex grammatical structures.	Section 1 Grammar Questions 1-7	Marking scheme/rubric for answers.	**8**
Sub Part 1		**100%**				**30**
Part 2 Understanding Literature	Reading	**7%**	understand and analyse appropriate literary texts, including prose and poetry. have acquired insight into the culture of target language country/communities including the study of literary texts. have a acquired knowledge of different registers of language for diverse purposes.	Section 2 (i) Question 1	Marking scheme for main points.	**3**
	Analysis	**8%**		Section 2 (i) Questions 2-3	Marking scheme for model answers.	**3**
	Interpretation	**10%**		Section 2 (i) Questions 4-5	Marking scheme with guidelines/rubric.	**4**
	Arguing	**25%**		Section 2 (ii)		**10**

Matrix for Maltese ONL Baccalaureate – Paper-specific Matrix

	Critical Thinking	**25%**		A and B		**10**
	Linguistic Competence	**25%**		Literature Composition		**10**
Sub Part 2		**100%**				**40**
Part 3 Written production	Writing according to genre.	**13%**	write clear accurate detailed texts, such as essays, reports,letters and blogs which express points of view or impressions on an appropriate range of topics of general interest. have acquired a wide range of vocabulary including that related to abstract concepts. have acquired a range of complex grammatical structures.	Section 3 Creative writing	Marking scheme with rubrics based on the main competences for writing.	4
	Linguistic competence	**40%**				12
	Arguing	**27%**				8
	Critical thinking	**20%**				6
Sub Part 3		**100%**				**30**
TOTAL						**100**

EXCELLENT	VERY GOOD	GOOD	SATISFACTORY	SUFFICIENT	WEAK	VERY WEAK
100-90	89-80	79-70	69-60	59-50	49-21	20-0

Il-BAKKALAWRJAT EWROPEW
KARTA MUDELL 2020

IL-MALTI (ONL)

ID-DATA:	
IT-TUL TAL-EŻAMI:	Tliet sigħat (180 minuta)
TAGĦMIR PERMESS:	Xejn
RIMARKI SPEĊJALI:	Wieġeb it-taqsimiet kollha.

L-ewwel taqsima: Il-Fehim mill-Qari **(30 marka)**

Aqra s-silta u wara wieġeb il-mistoqsijiet fuqha.

Profiċjenza

Dan l-aħħar il-Ministru tal-Edukazzjoni esprima l-inkwiet tiegħu bil-livell baxx tal-Ingliż li għandhom l-istudenti u l-popolazzjoni inġenerali. Il-Ministru Bartolo għandu raġun jinkwieta u minn dak li qal jidher li l-ministeru tiegħu se jagħmel l-almu kollu biex jindirizza din il-problema. Minħabba l-iżvilupp storiku u politiku ta' Malta, kull referenza li ssir għal-lingwa Ingliża immedjatament tqajjem sentiment antik ta' antagoniżmu bejn l-Ingliż u l-Malti, attitudni li bla dubju għandha għeruq politiċi ħoxnin li m'hemmx li nqaċċtuhom darba għal dejjem. Ir-reazzjoni għall-kumment tal-Ministru, l-aktar fuq il-midja soċjali, uriet kemm għadu b'saħħtu dan l-antagoniżmu, appuntu għaliex il-lingwa, irrispettivament mill-ekonomija, hija, qabel kollox, realtà politika: fostna, bħal fost popli oħra, tagħmel referenza diretta lejn il-klassi soċjali, realtà li għal dawn l-aħħar snin konna qegħdin nippruvaw naħbu taparsi ma teżistix. (par.1)

Il-qofol tal-kumment tal-Ministru huwa t-tħassib li bil-waqgħa fil-livell tal-Ingliż Malta qiegħda titlef il-fakultà bilingwi tagħha, tant li, biex nikkwota lil Bartolo, "jeħtieġ insiru mill-ġdid soċjetà bilingwi." Huwa minnu li l-istess Kostituzzjoni tar-Repubblika tistabbilixxi żewġ ilsna uffiċjali u tagħti d-dritt lill-parlament li jinkludi ilsna oħrajn mal-Malti u l-Ingliż bħala l-ilsna uffiċjali tal-pajjiż. Huwa minnu wkoll li kull fejn tħares għadek issib sinjali, avviżi u messaġġi oħrajn miktubin bl-Ingliż, u ħafna komunikati governattivi u amministrattivi – ngħidu aħna l-kontijiet tad-dawl u l-ilma – jaslulna biż-żewġ lingwi; bħalma huwa minnu wkoll li l-messaġġ awtomatiku li jinstema' malli ċċempel lil xi azjenda kbira, l-istess bħall-messaġġ li tara fil-bankomats, jitolbok tkompli ssegwi billi tagħżel bejn il-Malti u l-Ingliż. Minn dan il-lat, iva, nidhru li qegħdin ngħixu f'pajjiż bilingwi, iżda l-kwistjoni tal-bilingwiżmu hija ħafna iktar kumplessa minn hekk. Pereżempju ma nistgħux ninsew li hawn numru kbir ta' Maltin li m'għandhomx ħakma tat-tieni lingwa, ħafna li ma jafux l-Ingliż u oħrajn li ma jafux il-Malti; jew jekk jafu t-tieni lingwa ma jużawhiex jew ma jużawhiex b'mod profiċjenti. Terġa' u tgħid dak li wħud iqisu bħala bilingwiżmu mhuwiex għajr taħlit ta' żewġ lingwi. (par.2)

Hemm fattur ieħor għala nqis is-sejħa tal-Ministru Bartolo intriganti ħafna. M'hemmx bżonn ta' sforzi kbar biex wieħed jinnota li fis-sistemi tagħna l-Ingliż jingħata spazju ferm akbar milli jingħata l-Malti. Ngħidu aħna, is-sistema edukattiva tagħna, għallinqas dik imħaddma fil-qasam sekondarju,

tagħti aktar ħin għat-tagħlim tal-Ingliż milli tal-Malti, u f'ċerti każi dan jiġri wkoll fis-settur primarju. L-istess jiġri fil-qasam kulturali; hemm żbilanċ ovvju bejn in-numru ta' attivitajiet artistiċi bl-Ingliż u dawk bil-Malti; l-istess fil-qasam tax-xandir fejn imqar ir-reklamar (viżiv u miktub) huwa ppreżentat iktar bl-Ingliż milli bil-Malti. Allura meta wieħed jikkonsidra kemm huwa akbar l-aċċess għal materjal ippreżentat bl-Ingliż milli dak ippreżentat bil-Malti, l-osservazzjoni tal-Ministru Bartolo dwar l-Ingliż tieħu dimensjoni oħra: jekk il-profiċjenza fl-Ingliż, bl-ispazju kollu li qiegħed jingħata dan l-ilsien, qiegħda tonqos, x'inhu jiġri lill-Malti? (Par.3)

Mingħajr ma nidħol f'argumentazzjoni insensata li tantagonizza liż-żewġ lingwi, ma nistax ma nissuspettax li l-profiċjenza fl-Ingliż mhijiex tonqos askapitu tal-Malti, iżda hija l-ħakma taż-żewġ lingwi li qiegħda tbati. (par.4) (458 kelma)

(Silta adattata minn kitba ta' Immanuel Mifsud li dehret f'*Illum* tat-22 ta' Diċembru 2013)

Il-Mistoqsijiet **(22 marka)**

Wieġeb dawn il-mistoqsijiet fi kliemek, kemm-il darba ma tkunx mitlub tikkwota mis-silta.

1. Sib kelma jew frażi mis-silta li tfisser:

   a) ħiltu (Par. 1)
   b) kuntrast bejn żewġ fehmiet (Par. 1)
   ċ) iqis (Par. 3)
   d) huwa faċli (Par. 3) (4 marki)

2. Liema huma ż-żewġ ilsna uffiċjali ta' Malta skont il-Kostituzzjoni tar-Repubblika? (marka)

3. X'taħseb li huwa s-sentiment antik ta' antagoniżmu bejn l-Ingliż u l-Malti? (2 marki)

4. Skont kif jistqarr l-awtur tas-silta, taħseb li l-profiċjenza fl-Ingliż qed tonqos minħabba l-Malti? Agħti raġuni waħda għal dan. (3 marki)

5. " ...iżda l-kwistjoni tal-bilingwiżmu hija ħafna iktar kumplessa minn hekk". Fisser fi kliemek l-għaliex taħseb li l-awtur tas-silta qed jgħid hekk. (4 marki)

6. Semmi tliet oqsma li fihom l-Ingliż qed jingħata aktar importanza mill-Malti. (2 marki)

7. **F'madwar 50 kelma**, tkellem dwar il-konsegwenzi li jinħolqu jekk Malta tasal titlef il-"fakultà bilingwi tagħha". (6 marki)

L-Għarfien Grammatikali: **(8 marki)**

Aqra din is-silta:

Il-Mużika f'Malta

Il-mużika hi l-ewwel lingwa li beda jitkellem biha l-bniedem. Hi lingwa li tinftiehem minn kulħadd, kull ġens u razza. Dawn l-aħħar ħmistax-il sena x-xena mużikali Maltija għamlet passi ta' ġgant. Meta taħseb ftit f'kemm aħna żgħar u kemm hawn mużiċisti tinduna kemm aħna pajjiż mimli talent iżda mhux sfruttat. Qisek għandek pjanta li tridha tikber u tibqa' tħalliha mingħajr ilma. (par.1)

Ħares dawra man-nies li taf u ssib li l-parti l-kbira tagħhom idoqqu strument. Tinduna li f'kull belt u raħal issib diversi għalliema tal-pjanu, il-kitarra, il-vjolin, eċċ. u anki surmastrijiet li jgħallmu fil-baned. Nemmen li kull bniedem għandu jkollu ċ-ċans li jitgħallem strument tul ħajtu, hu ta' liema età hu. Il-problema li għandna hi li ma tingħatax importanza għal dan kollu. Pereżempju fl-iskejjel ma ssibx għalliem tal-mużika *full-time*. Nifhem li hemm ħafna pressjoni fuq it-tfal biex ilaħħqu mas-sillabu iżda hemm bżonn li dawn iż-żgħar nagħtuhom aktar ċans biex jitgħallmu jdoqqu strument waqt il-ħin tal-iskola. Ngħiduha kif inhi, kulħadd jipprietka kemm l-isports hu importanti u fl-iskejjel għandhom l-Edukazzjoni Fiżika ta' kull ġimgħa jew aktar, u hekk għandu jkun. (par.2)

Iżda l-mużika donnu kulħadd insieha. Ħadd mhu qed jara li dawk l-istudenti li jdoqqu strument imorru aħjar fl-iskola. Il-mużika tista' tgħinhom biex jirrilassaw u jħarsu lejn il-problemi tal-ħajja minn lenti differenti. (par.3) (205 kelmiet)

(Adattata minn kitba ta' Marc Galea li dehret f'*Illum* tas-26 ta' April 2009)

Il-Mistoqsijiet **(8 marki)**

1. Agħti l-plural ta' *razza*. (marka)

2. Sib żewġ kelmiet ta' nisel Rumanz mis-silta. (2 marki)

3. Ikteb il-verb *tħalliha* fit-tielet persuna singular maskil fil-perfett. (marka)

4. F'liema forma huwa l-verb *jitgħallem*? (marka)

5. Oħroġ aġġettiv minn *bżonn*. (marka)

6. Nissel nom minn *jirrilassaw*. (marka)

7. Ikteb in-negattiv ta'*insieha*. (marka)

It-tieni taqsima: Il-Kitba Kreattiva **(30 marka)**

Agħżel titlu **WIEĦED** minn dawn u ikteb madwar **300 kelma** fuqu.

1. L-imġiba tikxef il-karattru

It-trobbija, l-ambjent li tgħix fih u l-ħbieb li tagħmilha magħhom ilkoll jistgħu jaffettwaw il-karattru tal-individwu. Imġiba tajba u eżemplari meta mqabbla ma' mġiba ħażina u diżonesta. Kif jidher il-karattru fil-kliem li jingħad, fil-ħwejjeġ li jintlibsu u fl-aġir tagħna? Kif għandha tkun l-imġiba tagħna waqt attivitajiet differenti? Il-ġudizzju tas-soċjetà kemm jaffettwa l-karattru tal-bniedem?

Jew

2. Il-komunikazzjoni fl-era diġitali.

X'tifhem b'komunikazzjoni? Għaliex żminijietna meqjusa bħala l-era diġitali? Tassew li l-bnedmin qed joqorbu aktar lejn xulxin permezz tat-teknoloġija? X'effetti qed iħallu l-mezzi teknoloġiċi fuq il-bnedmin li jħaddmuhom? X'jista' jsir biex il-komunikazzjoni bejn il-bnedmin issir tassew effettiva?

It-tielet taqsima: Il-Letteratura **(40 marka)**

i) Aqra din il-poeżija u wara wieġeb il-mistoqsijiet:

Jien

Jien idealist –
nemmen f'dinja bla passaporti
bla fruntieri bla kulur.

Jien prattiku –
nemmen fil-lum fil-mewt fil-ħidma
fit-toqol tal-ftehim.

Jien romantiku –
nemmen fil-ġustizzja
fl-imħabba fis-sbuħija.

Jien realist –
nemmen fi ċkuniti
fl-iżball fl-iżolament.

Jien ribell/kompromessist –
nibni u nfarrak,
nemmen u niċħad,
nobgħod u nħobb.

Jien ħafna nies
u jien bniedem wieħed.

Jien … min jien?

Victor Fenech

Wieġeb dawn il-mistoqsijiet. **(10 marki)**

1. Kif qed jiddeskrivi lilu nnifsu l-poeta f'din il-poeżija? (3 marki)

2. Liema hi l-kelma l-aktar importanti f'din il-poeżija? Għaliex tqisha hekk ? (2 marki)

3. Agħti eżempju ta' *paradoss* mill-poeżija. (2 marki)

4. X'effett tħoss li qed jipprova jħalli Victor Fenech meta jagħlaq il-poeżija b'mistoqsija? (2 marki)

5. Iddeskrivi fil-qosor x'tip ta' dinja jemmen fiha Victor Fenech fl-ewwel strofa. (marka)

ii) Wieġeb iż-żewġ taqsimiet.

A) Il-Komponiment Letterarju fuq il-poeżiji u l-proża. **(15-il marka)**

Agħżel mistoqsija **WAĦDA** u ikteb **250 kelma** fuqha.

1. Iddiskuti b'għadd ta' eżempji kif jixref is-sentiment tal-imħabba fil-kitbiet tal-poeżija u tal-proża fl-antoloġija *Bejn Ħaltejn*.

   JEW

2. F'bosta siltiet il-kittieba jagħtu attenzjoni lill-emarġinati tas-soċjetà. Iddeskrivi b'mod kritiku s-sitwazzjonijiet diffiċli li jidħlu fihom xi karattri fl-antoloġija *Bejn Ħaltejn.*

B) Il-Komponiment Letterarju fuq ir-rumanz *Il-Ħarsa ta' Rużann* ta' Francis Ebejer. **(15-il marka)**

Agħżel mistoqsija **WAĦDA** u ikteb **250 kelma** fuqha.

1. L-idea tal-kontinwità u tal-progress fir-rumanz f'*Il-Ħarsa ta' Rużann*.

   JEW

2. *Il-Ħarsa ta' Rużann* tibqa' ssib fdal jew eku tagħha fil-ġenerazzjonijiet ta' wara. Islet karattru wieħed (maskili jew femminili) wieħed u spjega x'xebh u x'differenzi għandu meta mqabbel ma' Rużann.

Tmiem il-karta

Il-Bakkalawrjat Ewropew – Il-Malti ONL – Karta Mudell 2020

- **Aċċetta kliem miktub bl-Ingliż li jkun fil-virgoletti, jew inkella li jkun miktub kif jinħass fil-Malti. Aċċetta dan sakemm ma jkunx hemm kliem ieħor li jkun jintuża sew fil-Malti.**

Taħriġ	Tweġiba	Marka
L-Ewwel Taqsima A	**Taħriġ il-Fehem:** **Aċċetta t-tweġibiet li juru li l-istudenti jkunu fehmu t-test, skont il-mistoqsijiet. Fit-tweġibiet għall-mistoqsijiet minn numru 1 sa 7 ma jitnaqqsux marki għal żbalji tal-ortografija.**	**22 marka**
1	a) almu b) antagoniżmu ċ) jikkonsidra/jikkunsidra d) m'hemmx bżonn ta' sforzi kbar	1x4
2	Il-Malti u l-Ingliż	1
3	Għad hemm relazzjoni qawwija bejn il-lingwa li wieħed jitkellem (i.e il-Malti jew l-Ingliż) ma' klassi soċjali partikulari.	2
4	Le, il-profiċjenza fl-Ingliż mhijiex ħtija tal-Malti. L-Ingliż jingħata ferm aktar importanza mill-Malti f'diversi oqsma, fosthom fis-sistema edukattiva li tagħti aktar ħin lit-tagħlim tal-Ingliż milli tal-Malti.	3
5	Bosta Maltin jew ma jużawx it-tieni lingwa jew m'għandhomx ħakma tajba tagħha, jiġifieri hawn min ma jikkomunikax sew bl-Ingliż u oħrajn li ma jikkomunikawx tajjeb bil-Malti. Hawn ukoll numru konsiderevoli ta' Maltin li mingħalihom jitkellmu tajjeb biż-żewġ lingwi iżda fil-fatt, la jitkellmu Malti tajjeb u lanqas Ingliż tajjeb imma jitkellmu varjetà mħallta taż-żewġ lingwi.	4
6	Fil-qasam edukattiv, f'dak kulturali u fil-qasam tax-xandir.	2
7	Tweġibiet varji	6
L-Ewwel Taqsima B	**L-Għarfien Grammatikali:** **Aċċetta biss it-tweġibiet li jkunu miktubin tajjeb. Jekk il-kelma tinkiteb bi żbalji ortografiċi din titqies ħażina kollha u ma jingħataw l-ebda marki.**	**8 marki**
1	razez	1
2	*Tnejn minn:* mużika, lingwa, xena, mużikali, passi, mużiċisti, pajjiż, talent, sfruttat, pjanta, parti, strument, pjanu, kitarra, vjolin...	2
3	ħallieha	1
4	Il-5^{es} forma	1
5	bżonjuż / bżonjuża / bżonjużi	1
6	rilassament/ irrilassar	1
7	Ma nesihiex / nsihiex	1
		30 marka

It-tieni Taqsima	**Il-Kitba Kreattiva** Qassam il-marki skont **tabella A** hawn taħt:	**30 marka**

It-Tielet Taqsima	**Il-Letteratura** *F'din it-taqsima ma jitnaqqsux marki għall-iżbalji tal-ortografija. (Aċċetta tweġibiet oħra li għandhom l-istess tifsira.)*	**40 marka**
(i)	Ir-referenza għall-kuntest	**10**
1	Il-poeta jgħid li hu idealist, prattiku, romantiku u realist. Fl-istess ħin tinħass fih kriżi ta' identità meta jgħid jgħid li jibni u jkisser, jemmen u jiċħad u jobgħod u jħobb.	3
2	Jien; għax tissemma fil-bidu ta' kull strofa u hija t-titlu tal-poeżija	2
3	minn strofi 5 u 6	1
4	L-effett hu sens ta' sorpriża, id-dubju wara l-affermazzjoni (jien eċċ) / Li l-jien hu skoperta dejjiema u kuljum tiskopri biċċa oħra minnek innifsek / Li *min jien* hu proċess twil.	2
5	Bla passaporti, bla fruntieri, bla kulur – dinja waħda magħquda, bla diskriminazzjoni.	2
(ii)	**L-esej letterarju** L-istudenti jridu jwieġbu 2 esejs u kull esej fih 15-il marka. Qassam il-marki skont **tabella B** hawn taħt:	**30 marka (2x15)**

Tabella A	B'ħafna nuqqasijiet	B'xi nuqqasijiet	Tajjeb
Il-kompetenza lingwistika (l-espressjoni, il-Malti idjomatiku u l-ortografija)	0-4 marki (aktar minn 15-il żball)	5-8 marki (bejn 10 u 14 –il żball)	9-12 -il marka (inqas minn 10 żbalji)
Kitba skont il-ġeneru	0 marki	1-2 marki	3-4 marki
Il-kontenut, u l-mixja tal-argumenti minn paragrafu għal ieħor.	0-2 marki	3-5 marki	6-8 marki
L-oriġinalità, l-kreattività u l-ħsieb kritiku fil-kitba.	0-1 marki	2-4 marki	5-6 marki
	Total		30 marka

Tabella B	B'ħafna nuqqasijiet	B'xi nuqqasijiet	Tajjeb
Il-kompetenza lingwistika (l-espressjoni u l-ortografija)	0-1 marki (aktar minn 10)	2-3 marki (bejn 5-9 żbalji)	4-5 marki (inqas minn 5 żbalji)
L-argumenti msaħħa b'referenzi jew kwotazzjonijiet mit-test/i lettararju/i	0-1 marki	2-3 marki	4-5 marki
Il-kontenut u l-ħsieb kritiku b'relevanza mat-test letterarju.	0-1 marki	2-3 marki	4-5 marki
	Total		15-il marka